

Läsförståelsekort

Upphovsrätten till materialet tillhör Skolplus AB och respektive upphovsman. Materialet kan användas i den egna interna verksamheten under förutsättning att man har en licens för Skolplus. Se vår webbsida skolplus.se för mer information. Materialet får ej spridas vidare på till exempel internet.

Kock

En kock lagar mat till andra.

Kockar arbetar ofta i stora kök och lagar mat till många varje dag.

De vet hur de ska laga god mat som man mår bra av. En kock måste lära sig laga många olika maträtter.

Att läsa i en kokbok är ett bra sätt att lära sig laga mat.

Frågor

- 1 Vad gör en kock?
- 2 Var arbetar kocken?
- 3 Hur kan man lära sig laga mat?
- ★ 4 Brukar du hjälpa till med att laga mat hemma?

Polis

Poliser finns för att du ska kunna vara trygg varje dag.

De kan prata med folk och hjälpa till när något händer.

De ser till att alla följer de lagar vi har.

Poliser brukar också hjälpa till när det händer saker i trafiken.

Om du behöver hjälp av polisen ska du ringa 112.

Frågor

- 1 Varför har vi poliser?
- 2 Skriv två saker som en polis gör.
- 3 Vilket nummer ska du ringa om du vill ha hjälp av polisen?
- ★ 4 Har du pratat med en polis någon gång?

Läkare

En läkare jobbar ofta på ett sjukhus.

Man kan gå till en läkare när man inte mår bra eller har skadat sig. Då kan man få hjälp så att man blir frisk igen.

Det tar flera år att lära sig att bli läkare.

Ett annat ord för läkare är doktor.

Frågor

- 1 När går man till en läkare?
- 2 Hur lång tid tar det att bli läkare?
- 3 Vad är ett annat ord för läkare?
- 4 ★ Har du varit hos en läkare någon gång?

Författare

En författare skriver böcker.
Författare skriver ofta flera
timmar varje dag.

En del författare skriver mest
böcker för barn och andra skriver
böcker för vuxna.

Det kan ta flera månader att
skriva klart en bok.
Sedan kan man köpa boken i en
affär eller låna den på ett bibliotek.

Frågor

- 1 Vad gör en författare?
- 2 Var kan man få tag i böcker?
- 3 Hur lång tid kan det ta att skriva en bok?
- ★ 4 Brukar du låna böcker på ett bibliotek?

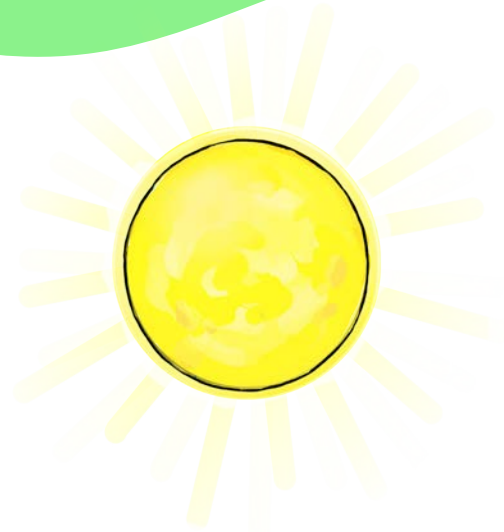
Solen

Solen är vår närmaste stjärna. Stjärnor är stora brinnande gasklot. Solen ser störst ut av stjärnorna för att de andra ligger så långt borta.

Solen bildades för fem miljarder år sedan. Den kommer att lysa och ge värme och energi minst lika länge till.

Jorden cirklar runt solen i en fast bana, precis som de andra planeterna i vårt solsystem. Det tar ett år för jorden att gå ett varv runt solen.

Du ska inte titta rakt in i solen eftersom ljuset är så starkt att det kan skada dina ögon.

Frågor

- 1 Vad är solen?
- 2 Hur gammal är solen?
- 3 Hur lång tid tar det för jorden att gå ett varv runt solen?
- 4 Hur gammal tror man att solen kommer att bli?
- 5 Om man inte ska titta rakt in i solen, men vill se den ändå – har du några förslag på hur man kan göra då?

Vintergatan

När du tittar upp mot alla stjärnor på natten ser du ut i rymden. Där syns flera tusen stjärnor, men det finns många fler som du inte kan se.

En samling av många miljarder stjärnor, planeter, gasmoln och rymdgrus kallas för en galax. Den galax som vi tillhör heter Vintergatan.

Forskarna vet nu att det finns många galaxer i universum. De har lyckats studera några av de närmaste galaxerna med hjälp av stora teleskop.

Vår galax Vintergatan kan du se som ljusa band över den mörka natthimlen. Det ser nästan ut som en snövit gata bland alla stjärnor.

Frågor

- 1 Vad är en galax?
- 2 Vad heter vår galax?
- 3 Hur har forskarna studerat andra galaxer?
- 4 Varför kallas vår galax Vintergatan?
- 5 Tror du att det finns liv i någon annan galax i universum?

Jorden och vår måne

Vi bor på planeten Jorden. Ett annat namn för Jorden är Tellus. Jorden ligger precis lagom långt från solen för att det ska gå att leva här, det är inte för varmt och inte för kallt. Här på jorden finns luft att andas och mat och vatten som djur och växter behöver.

Runt jorden vandrar en måne i en bana. Månen går ett helt varv runt jorden på ungefär en månad. På månen kan man inte leva, där finns ingen luft att andas och det blir antingen för varmt eller för kallt.

När vi tittar på månen ser det ut som om den lyser. Men det är solen som lyser på månen och så speglas ljuset ner mot oss på jorden.

Frågor

- 1 Vad är ett annat namn för Jorden?
- 2 Varför ser det ut som om månen lyser?
- 3 Hur lång tid tar ett månvarv runt jorden?
- 4 Hur många varv hinner månen gå runt jorden på ett år?
- 5 Tror du att man kommer kunna bo på månen? Hur i så fall?

Planeten Mars

Mars är vår grannplanet och den fjärde planeten från solen. Mars kallas för den röda planeten eftersom den har en yta av torrt grus och sand som får den att se röd ut. Den liknar en rödaktig stjärna och man kan se den även utan teleskop. Mars har två månar som cirklar i banor runt planeten.

Forskare har länge letat efter liv på Mars. Mars ligger på ett lagom avstånd från solen, men där finns ingen luft att andas och det är för kallt för att vi skulle kunna leva där. Det måste finnas vatten för att liv ska uppstå. Forskarna kan se att det funnits vatten i olika former på Mars. Nu söker de svar på om det har funnits liv på planeten.

Frågor

- 1 Varför kallas Mars även för den röda planeten?
- 2 Hur många månar har planeten Mars?
- 3 Varför kan vi inte bo på Mars?
- 4 Kan det ha funnits liv på Mars?
- 5 Skulle du vilja bo på Mars om det blir möjligt?

Varg

Vargar finns i dag i mellersta och norra Sverige. De är fridlysta och det finns inte så många vargar kvar. Det är svårt att räkna exakt, men man beräknar att det finns runt 300–400 vilda vargar i Sverige.

Vargar är skygga djur. Det betyder att de håller sig undan från människor om de kan. Familjen med hona, hane och ungar lever tillsammans i en flock. En flock kan bestå av upp till tio vargar med valpar från tidigare kullar. Alfahannen är ledaren för hela flocken.

Vargar är släkt med våra hundar, men de ylar istället för att skälla. De är rovdjur och många är rädda för att de ska ta djur på gårdar och i hagar. Vargar kan jaga rådjur, renar och andra djur för att skaffa mat. De kan till och med klara av att döda en älg.

Vargen är Värmlands landskapsdjur.

Frågor

- 1 Hur många vargar tror man att det finns i Sverige?
- 2 Vad är en alfahanne?
- 3 Vad menas med att vargen är ett rovdjur?
- 4 Vad kallas vargens ungar?
- 5 Har du sett någon varg i verkligheten, fri eller i en djurpark?

Hare

I Sverige har vi två olika sorters harar, fälthare och skogshare. De finns över nästan hela landet. Fältharen är störst och har brunrå päls. Skogsharens päls liknar fältharens på sommaren men blir vit eller blågrå på vintern.

En hare har vassa och långa framtänder som aldrig slutar att växa. Därför måste de gnaga så att de slipar ner sina tänder hela tiden. Harar äter ofta växter av olika slag, men även bark från unga träd.

Harar får flera kullar med ungar varje sommar. När honan fått ungar lämnar hon dem ofta oskyddade på marken någonstans men hon kommer tillbaka någon gång per dag för att låta dem dia. Det är bara 10–20 procent av harens ungar som klarar sig de första tre månaderna. Många ungar blir uppätta av rävar, rovfåglar eller katter.

Skogsharen är Medelpads landskapsdjur.

Frågor

- 1 Vilka sorters harar finns i Sverige?
- 2 Varför måste harar gnaga ofta?
- 3 Hur tror du att de olika hararna fått sina namn?
- 4 Vad tror du kan vara farligt för harar?
- 5 Skulle du kunna se skillnad på en hare och en kanin? Hur i så fall?

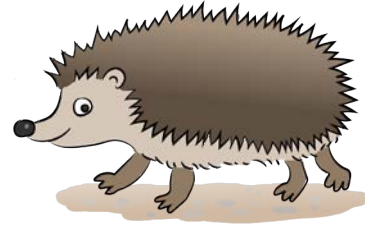
Igelkott

Igelkotten är ett däggdjur som funnits på jorden i flera miljoner år. En igelkott är ganska liten, ungefär 20–30 cm lång, och har som vuxen cirka 6 000 vassa taggar på ryggen.

Igelkottens ungar föds blinda och med mjuka vita taggar som snabbt blir hårda när ungen växer till sig. Taggarna är mycket bra att försvara sig med. När igelkotten blir rädd kan den rulla ihop sig till en boll och skrämma bort sin fiende. Men det sättet fungerar inte så bra när den kommer upp på en väg och möter en bil.

Igelkotten behöver äta mycket mat på sommaren för att klara vintern. Den äter helst insekter och maskar, men kan även äta sniglar, möss och döda smådjur. Igelkotten tycker om att bygga bo i lövhögar och sover där i sitt ide hela vintern. Den är fridlyst i Sverige så man får inte fånga eller skada en igelkott.

Igelkotten är Gotlands landskapsdjur.

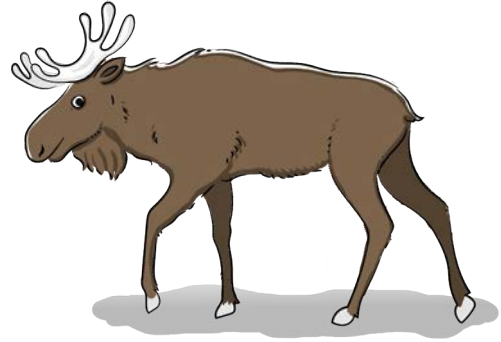
Frågor

- 1 Hur många taggar har en vuxen igelkott?
- 2 Vad äter igelkotten?
- 3 Har igelkotten någon fiende som inte ens de vassa taggarna kan skydda den mot?
- 4 Vad menas med att igelkotten är fridlyst?
- 5 Har du sett någon igelkott? Var i så fall?

Älg

Älgar lever i många delar av världen och finns över hela Sverige, utom på Gotland.

Älgtjuren är stor och ståtlig som en kung med sina fina horn. I Sverige brukar älgen därför kallas för ”skogens konung”. Det är bara hanen som har horn. På senhösten tappar han hornen men varje vår får han nya horn som är större och finare.

Älgen är det största däggdjuret vi har i Sverige. Älgkon får en eller två kalvar i början på sommaren. Älgkalven väger bara omkring 10 kg när den föds, men en vuxen älgtjur väger ofta 500–600 kg. Älgarna är växtätare. På sommaren äter de gräs och löv och på vintern även kvistar.

I Sverige beräknar man att vi har omkring 300 000 älgar och man har älgjakt varje höst för att de inte ska bli alltför många. Varje vår föds också nya små älgar, så antalet älgar förblir ungefär detsamma över åren.

Älgen är Jämtlands landskapsdjur.

Frågor

- 1 Hur mycket väger en vuxen älgtjur?
- 2 Vad äter älgar?
- 3 Vad kallas honan, hanen och ungen i en älgfamilj?
- 4 Blir antalet älgar i Sverige fler eller färre, eller är de ungefär lika många år från år?
- 5 Har du sett en älg ute i det fria någon gång?

Ida och Max

Idas bästa kompis heter Max.
Max är Idas vita och bruna kanin.

Ida leker och myser med Max
varje dag.
Det gör henne glad om hon är
ensam eller ledsen.

En dag skadade Max tassan i sin bur.
Han var rädd och hade ont.
Då tog Ida hand om Max så att han
blev frisk och glad igen.

Frågor

- 1 Vad heter Idas bästa kompis?
- 2 Vilken sorts djur är Max?
- 3 Vem tog hand om Max när han hade skadat tassan?
- ★ 4 Kan man vara bästa kompis med ett djur?

Lotta och Leo

Lotta och Leo går fort hem från skolan idag.

De ska träna fotboll och vill inte komma för sent.

Leo är ett år äldre än Lotta, men de spelar i samma lag. Ingen annan i Lottas klass spelar fotboll.

Därför tränar hon med Leos lag istället.

Lotta är lika bra på att spela fotboll som Leo och hon har gjort flera mål under året.

Frågor

- 1 Vad ska Lotta och Leo göra efter skolan?
- 2 Hur många i Lottas klass spelar fotboll?
- 3 Vem av Lotta och Leo är bäst på att spela fotboll?
- 4 ★ Tycker du om att spela fotboll?

Tuva och Liam

I dag fyller Tuvas kompis Liam sju år. Han har fått en ny röd cykel av sin mamma.

Han ska ha kalas för alla i klassen. De ska vara i en park och cykla. Sen ska de äta tårter och godis.

Tuva ger Liam en tuff röd keps i present. Han blir så glad att han låter Tuva låna hans nya cykel en stund.

Frågor

- 1 Hur många år fyller Liam?
- 2 Vad ska barnen göra på Liams kalas?
- 3 Vad får Liam av Tuva?
- 4 Vad önskar du dig när du fyller år?

Jim och Lisa

Jim och Lisa vill ha en hund.
Deras mamma vill att de ska visa att
de kan ta hand om en hund först.

De går ut med tant Elsas hund Trixi
varje dag efter skolan.
Trixi är en söt liten svart pudel.

En dag smiter Trixi.
Jim och Lisa letar och hittar henne.
Tant Elsa blir så glad.
Mamma har nu lovat dem en egen
valp till sommaren.

Frågor

- 1 Vad vill Jim och Lisa ha?
- 2 Vem är Trixi?
- 3 När ska Jim och Lisa få en hund?
- ★ 4 Har du något eget husdjur?

Sandra och Siri

Sandra och Siri är tvillingar. De är väldigt lika och andra kan ha svårt att se vem som är vem. Sandra och Siri har precis börjat i första klass och deras lärare säger ofta fel namn.

En dag bytte Sandra och Siri kläder på första rasten. Sen bytte de platser i klassrummet. Det gick bra tills de skulle ha matte sist på dagen. Sandra tycker mycket om att räkna matte, men Siri tycker att det är svårt. Då märkte deras lärare att de bytt plats, men hon skrattade bara åt att hon inte märkt det tidigare.

Frågor

- 1 I vilken klass går Sandra och Siri?
- 2 Vad gjorde Sandra och Siri på första rasten?
- 3 Vilket ämne tycker Sandra om i skolan?
- 4 Hur märkte läraren att Sandra och Siri bytt plats?
- 5 Har någon sagt fel namn till dig någon gång?
Hur kändes det i så fall?

Peter och Elina

Peter går i andra klass på en stor skola. Han tycker att det är kul att gå i skolan. Det bästa i skolan är när han får lära sig mer om olika djur och om naturen.

Peters bänkkompis heter Elina. Hon tycker att det är svårt i skolan. Ibland brukar Peter hjälpa Elina när hon ska läsa lite längre ord.

Peter och Elina arbetar bra tillsammans och deras lärare brukar ofta låta dem göra det. På rasterna är Elina bäst i klassen på att hoppa långhopprep.

Frågor

- 1 I vilken klass går Peter och Elina?
- 2 Vad tycker Peter bäst om i skolan?
- 3 Hur går det när Elina och Peter arbetar tillsammans?
- 4 Vilket ämne tror du att Elina har svårast för?
- 5 Man är ofta bra på olika saker. Vad är du bra på?

Emma och Sofi

När Emma skulle börja i andra klass flyttade hon och hennes familj till en ny stad. Emma var nervös för att hon skulle börja i en ny skola. Tänk om hon skulle få svårt att hitta nya kompisar.

Redan första dagen märkte Emma att en tjej som hette Sofi ofta tittade åt hennes håll. Sofi såg snäll ut med sitt röda hår och sina glada ögon. Sofi lekte alltid med flera kompisar på rasterna. Emma ville gärna också bli Sofis kompis, men hon vågade inte prata med henne.

När Emma skulle gå hem satt det en lapp på hennes väska:

Vill du bli min kompis? Sofi

Emma skuttade glatt hem från skolan den dagen. I morgon skulle hon våga prata med Sofi!

Frågor

- 1 När flyttade Emmas familj till en ny stad?
- 2 Hur såg Sofi ut?
- 3 Vad gjorde Sofi på rasterna?
- 4 Varför tror du att Sofi tittade mycket på Emma?
- 5 På vilka sätt kan man välkomna en ny klasskompis?

Ali och Kim

Just nu tycker Ali och Kim att rasterna är det bästa som finns i skolan, för de är månadens rastkompisar.

Ali och Kim får ha gula västar på sig, precis som de vuxna rastvärdarna. Tillsammans med de vuxna ska de hjälpa till att göra rasten till en bra stund för alla på skolan.

Idag hjälpte de två killar och en tjej som var ledsna på rasten. De började sparka boll med dem och snart kom flera andra barn och ville vara med.

De har det bästa uppdraget den här månaden, tycker Ali och Kim.

Frågor

- 1 Varför gillar Ali och Kim rasterna bäst?
- 2 Hur ser man att de är månadens rastkompisar?
- 3 Vad ska en rastkompis göra?
- 4 Hur gör de om något barn verkar ensamt eller ledset på rasten?
- 5 Hur gör ni på rasterna på er skola för att alla ska få vara med?

Amirs familj

Amir är åtta år och bor i Sala. Hans pappa och mamma flyttade till Sverige från Egypten för 20 år sedan.

Amir har tre äldre systrar. Amirs pappa är bagare och hans mamma arbetar på en förskola. Amir brukar gå till sin pappas jobb efter skolan och hjälpa till. Han gillar den härliga doften av nybakat bröd, bullar och kakor. Han hoppas att få jobba med pappa varje dag efter skolan när han blir lite äldre.

Amirs äldsta syster Sindra brukar stå i kassan i bageriet på helgerna. Hans andra systrar säger att de inte alls vill arbeta med att baka. De tycker båda om att sitta barnvakt och älskar att leka och läsa sagor med barnen.

Frågor

- 1 Hur gammal är Amir?
- 2 Vad arbetar hans mamma med?
- 3 Vem är yngst i familjen?
- 4 Vilket yrke skulle du gissa att Amirs två yngsta systrar vill ha som vuxna?
- 5 Skulle du vilja jobba med något som din mamma eller pappa gör när du blir stor?

Melvins familj

Melvin tycker att han har världens bästa familj. Det bästa han vet är sport och alla andra i hans familj tycker också om sport.

Melvins pappa är pojklagets fotbollstränare. Det är träning fyra kvällar i veckan och ibland en match eller två. Melvins båda bonusbröder spelar med honom i samma lag. De veckor då Melvin bor hos sin pappa brukar alla killarna också spela lite fotboll hemma på gården efter träningarna.

Melvins mamma och storsyster är jättebra på badminton och på helgerna åker de ofta till sporthallen alla tre för att spela familjeturningar.

Därför är Melvin säker på att han måste ha världens bästa familj!

Frågor

- 1 Vad är det bästa Melvin vet?
- 2 Vilken sport är Melvins mamma och syster bra på?
- 3 Vilken sport tränar Melvin fyra kvällar i veckan?
- 4 Varför tycker Melvin att just han har världens bästa familj?
- 5 Vad kan "bonusbröder" vara för något?

Isabelles familj

Isabelle har precis börjat i tvåan efter sommarlovet. Den här sommaren har inte varit som vanligt. Isabelles mamma och pappa ska skiljas och pappa har flyttat till ett annat hus.

Det var jobbigt i början att inte få träffa både mamma och pappa varje dag. Men nu efter någon månad har Isabelle märkt att det är ganska bra ändå att bo varannan vecka hos pappa och varannan hos mamma.

De grälar inte längre och pratar och skrattar mer nu när de inte träffas varje dag. Båda har mer tid och gör fler saker med Isabelle, fast inte samtidigt förstås. De har tid att läsa läxor och se på tv, leka i trädgården och ha mer helgmys.

Så det har varit en ganska bra sommar ändå, tycker Isabelle, även om det finns en sak hon önskar sig mer än något annat ...

Frågor

- 1 Varför har Isabelles pappa flyttat?
- 2 Vad tycker Isabelle är bra med att mamma och pappa bor isär?
- 3 Hur gammal är Isabelle?
- 4 Vad tror du att Isabelles stora önskan är?
- 5 Vad tycker du är roligt att göra om du får vara ensam med din pappa eller mamma en dag?

Tindras familj

Tindra bor med sin mamma och pappa och tre bröder på en bondgård. De bor i ett jättestort vitt hus och har flera uthus och en stor röd ladugård.

På gården bor även många djur. De har fyra katter, fem kaniner och en hund. I ladugården bor tjugo mjölkkor och tre kalvar.

Tindra tycker om att hjälpa till på gården och brukar då och då få ge korna och kalvarna mat och vatten. Tindra får inte mjölka, men hon tycker det är spännande att se på när de vuxna arbetar med mjölkmaskinerna. Hon längtar tills hon blir äldre och får hjälpa till med fler av gårdens sysslor.

Tindras ansvar är att ta hand om kaninerna. Hon älskar deras gosiga, mjuka päls och hur de låter när de mumsar på salladsblad och morötter. Hon brukar lägga sig ner och titta på dem när de äter och vissa kvällar somnar hon där en stund.

Tindra är säker på att hon kommer att ha många djur på en egen gård när hon blir vuxen.

Frågor

- 1 Var bor Tindra?
- 2 Vilka människor och djur bor på bondgården?
- 3 Varför får inte Tindra mjölka korna, tror du?
- 4 Varför tror du att Tindra somnar vid kaninerna ibland?
- 5 Har du varit på en bondgård någon gång?